

PANEVĖŽIO RAIMUNDO SARGŪNO SPORTO GIMNAZIJA
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS BEI INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijoje.

3. Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijos Tvarkos aprašas papildo gimnazijos vidaus veiklos ir kitus dokumentus, padedančius užtikrinti tinkamą smurto, patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą gimnazijoje.

4. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2016 m. spalio 18 d. pakeitimais Nr. XII-2685, LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.V-190 Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo ir Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. A-602(4.1E) Dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio miesto mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo, 2018 m. balandžio 11 d. direktoriaus įsakymu Nr. A-274 „Dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio miesto mokyklose tvarkos aprašo pakeitimo“.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir tai stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias ar smurtą amžiaus ir pareigų;

6. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti supažindinti su gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais ir patvirtinti tai savo parašu.

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

7.1. smurtas – veiksniu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą. Smurto formos gali būti:

7.1.1. patyčios – psichologinę ar fizinę jėgą persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, išskaudinti, ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą;

7.1.2. patyčios kibernetinėje erdvėje – patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui;

7.1.3. vaiko nepriežiūra – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis nepakankamas pagrindinių vaiko fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę vaiko fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.

- 7.2. Smurtą ar patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas arba smurtaujama.
- 7.2.1. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos),
- 7.2.2. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
- 7.2.3. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;
- 7.2.4. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;
- 7.3. Besityčiojantysis ar smurtaujantis – mokinys ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ar smurtą ir (ar) prisidedantis prie jų.
- 7.4. Smurtą ar patyčias ar patiriantis suaugusysis – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ar smurtauja mokinys (-iai).
- 7.6. Smurto ar patyčių stebėtojas – mokinys, matantis ar žinantis apie smurtą ar patyčias.
- 7.7. Patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių).
- 7.8. Prevencinė veikla – planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta smurto ar patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.
- 7.9. Smurto ar patyčių intervencija – mokyklos vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų mokyklos darbuotojų (toliau – mokyklos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.
- 7.10. Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – smurto ar patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui ir valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA BEI PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.
9. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už gimnazijos tvarkos aprašo parengimą, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, Vaiko gerovės komisijos pirmininkas yra atsakingas už gimnazijos tvarkos aprašo vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio gimnazijos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.
10. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:
- 10.1. inicijuoja anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;
- 10.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);
- 10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;
- 10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;
- 10.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
- 10.6. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl gimnazijos Tvarkos aprašo tobulinimo;
- 10.7. atlieka kitus gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.
11. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

12. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas vadovaujasi Reagavimo į patyčias ir pagalbos joms įvykus planu (Priedas Nr. 1) :

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatas ir elgesio taisykles;

12.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamus ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju, pateikia išsaugotus įrodymus;

12.5. jei informuoja Vaiko gerovės komisijos narius apie įtariamus ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą parnešimo apie smurtą/patyčias formą (priedas Nr. 2).

13. Gimnazijos administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo reagavimo įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą veiksmai:

13.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

13.2. įvertina grėsmę vaikui, jo sveikatai ir, esant poreikiui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

13.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).

13.5. Apie įvykusį smurtą, nedelsdami, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša smurtaujančio ir smurtą patyrusio mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams), gimnazijos direktoriui;

13.6. atveju, kai į smurto įvykį įtrauktos kitos organizacinės tarnybos, apie smurtą, nedelsdami, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, vaiko gerovės komisijos pirmininko pavedimu, praneša Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos ir švietimo ir jaunimo reikalų skyriams;

14. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamus ir/ar įvykusias smurtą/patyčias:

14.1. kartu su pagalbos mokiniui specialistais išsiaiškina situaciją, nustato ar tai smurto/patyčių atvejis;

14.2. užpildo tarnybinio pranešimo apie smurtą/patyčias formą (priedas Nr.2), ją pristato į individualias pranešimų apie smurtą ir/ar patyčias dėžutes, esančias gimnazijos mokytojų kambaryje ir raštinėje. Užpildytą formą registruoja Vaiko gerovės komisijos nariai Smurto ir smurto ir patyčių registracijos žurnale, kuris laikomas raštinėje;

14.3. organizuoja individualius pokalbius su smurto/patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

14.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su už Tvarkos aprašo vykdymą atsakingais asmenimis ir informuoja apie pokyčius;

15. Klasės vadovas, nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniais patyčių atvejais, kreipiasi į gimnazijos Vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

16. Gimnazijos vaiko gerovės komisija (ar konkretūs gimnazijos Tvarkos apraše nurodyti asmenys), įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją.

17. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą/patyčias, turėtų informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos Tvarkos apraše ar kituose gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui smurtavus/pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą/patyčias, turėtų

informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos Tvarkos apraše ar kituose gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų:

18.1. paima iš darbuotojo paaiškinimą raštu;

18.2. smurto ar patyčių atveju tolimesniam tyrimui ir intervencijos vykdymui perduoda švietimo pagalbos specialistui(-ams).

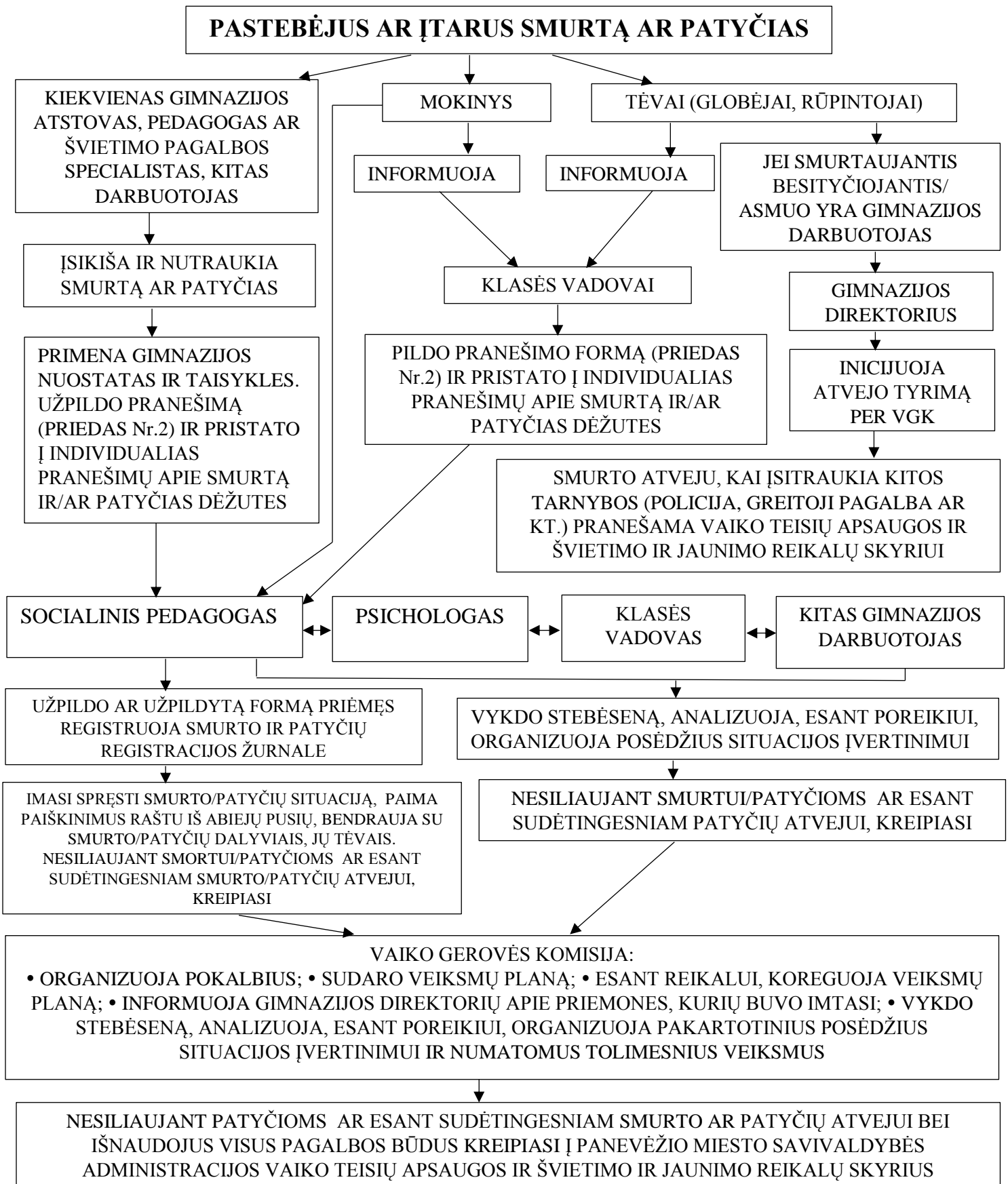
19. Gimnazijos direktorius, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi ar smurtavimą, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse.

20. Kitiems smurto ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius, gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

PANEVĖŽIO RAIMUNDO SARGŪNO SPORTO GIMNAZIJS REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS PAGALBOS VEIKSMŲ PLANAS

PANEVĖŽIO RAIMUNDO SARGŪNO SPORTO GIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ / PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kam pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kur įvyko smurtas/patyčios:	
Kada įvyko smurtas/patyčios:	
Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none">☐ Smurtas☐ Žodinės patyčios☐ Fizinės patyčios☐ Elektroninės patyčios☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti)_____.	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie smurto/patyčių dalyvius:

Vaiko, <i>patyrusio smurtą/patyčias</i> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>kuris smurtavo/tyčiojosi</i> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>stebėjusio smurtą/patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgsenos šioje smurto/patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su (pildo VGK nariai):

Asmeniu patyrusiu smurtą/patyčias:	
Asmeniu, kuris smurtavo/tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Smurto/patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	

